

VLAAMSE RAAD

BUITENGEWONE ZITTING 1988

9 FEBRUARI 1988

REGERINGSVERKLARING
VAN DE
VLAAMSE EXECUTIEVE

REGERINGSVERKLARING VAN DE VLAAMSE EXECUTIEVE

De derde Vlaamse Regering bevestigt de groeiende autonomie van de politieke structuren van de Vlaamse Gemeenschap.

Op 2 februari, na de installatie van de Vlaamse Raad, diende de vorige Vlaamse Regering haar ontslag in. De daaropvolgende dag legden de nieuw gekozen Gemeenschapsministers de grondwettelijke eed af in de handen van Uw Voorzitter en gingen zij onmiddellijk over tot de verkiezing van de Voorzitter van de Vlaamse Regering. Datzelfde dag bekrachtigde de Koning, in aanwezigheid van de Eerste Minister, mijn benoeming als Voorzitter. Aldus is de Vlaamse Regering op 3 februari 1988 samengesteld overeenkomstig de organieke wetgeving die de werking van onze instellingen regelt.

Namens de Vlaamse Regering heb ik de eer aan de Vlaamse Raad de hiernavolgende regeringsverklaring voor te leggen.

De nieuwe Vlaamse Regering zal de Vlaamse autonomie verder versterken.

In de voorbije regeerperiode werd een belangrijke vooruitgang verwezenlijkt bij het scherper profileren van de Vlaamse Gemeenschap, zowel binnen de politieke structuren van het huidige België als naar het buitenland. De Vlaamse Regering heeft daarin een stuwende en betekenisvolle rol vervuld.

Onze bevoegdheden werden verruimd en de budgettaire hypothek werd gelicht door de herverdeling en de spreiding in de tijd van de lasten uit het verleden voor de sociale huisvesting. Het **Sint-Katharina**-akkoord bevat tevens een regeling voor de overdracht van alle parastatale instellingen die in onze eigen bevoegdheidsfeer optreden. Dit akkoord, dat grotendeels is gerealiseerd, moet verder volledig worden uitgevoerd.

Binnen dit nieuwe budgettaire en institutionele kader werd in alle bevoegdheidsdomeinen een creatief en dynamisch beleid ontwikkeld. Dit ging samen met de strikte uitvoering van de door de Vlaamse Raad gestemde begrotingen. Onze **thesaurietoestand** is positief en de financiële lasten van de uitstaande schulden van de Vlaamse Gemeenschap zijn in de begroting opgenomen.

Als uitvoerende macht heeft de vorige Vlaamse Regering, samen met de Vlaamse Raad, aan het eigen Vlaams beleid een coherente politieke gestalte gegeven.

Voor de uitvoering van het regeerakkoord zal de Vlaamse Regering verder een nauwe samenwerking met de Vlaamse Raad nastreven. Zij rekent erop dat de Vlaamse wetgevende vergadering de nodige initiatieven zal nemen om dit **beleidsprogramma** aan te vullen en te verbreden zodat op een doeltreffende wijze wordt tegemoetgekomen aan de eigentijdse behoeften en nieuwe mogelijkheden van een Vlaamse Gemeenschap in dynamische

ontwikkeling. Met andere woorden, wij wensen en rekenen erop dat het parlementair initiatief zijn volle draagkracht laat gelden.

Het beleid van de Vlaamse Regering zal gericht zijn op de ondersteuning en de versterking van de dynamiek van de Vlaamse Gemeenschap. In ons volk zijn vele krachten aanwezig die, dankzij een oordeelkundig overheidsbeleid, een vooruitstrevende en solidaire gemeenschap kunnen vormen. Vlaanderen neemt in België en in Europa een vooraanstaande plaats in. Het volstaat te verwijzen naar een aantal indicatoren en feiten inzake onze economische, sociale, wetenschappelijke en culturele prestaties om te bewijzen welke vooruitgang de Vlaamse Gemeenschap in de eerste jaren van haar politieke autonomie heeft gerealiseerd.

Een diepgaande staatshervorming moet ons grotere mogelijkheden bieden om deze vooraanstaande plaats te bevestigen en verder te ontwikkelen. In het perspectief van een doorgedreven Europees federalisme, waarin de verwezenlijking van de Eenheidsmarkt in 1992 een belangrijke stap is, moet Vlaanderen zijn autonomie binnen het Belgisch staatsverband tot volle ontplooiing kunnen brengen. Met deze autonomie moeten wij werken aan een groots project dat Vlaanderen maakt tot het hart van Europa.

Wij hebben daarvoor ongemeen sterke troeven. Met dit regeerprogramma willen wij onze troeven maximaal valoriseren.

De Vlamingen zijn wereldwijd bekend als een creatief en dynamisch volk. Daarom zal grote aandacht worden besteed aan onderwijs en vorming. Tegen de achtergrond van de communautarisering van het onderwijs zal het eigen onderwijsbeleid gericht zijn op de persoonlijke en maatschappelijke inzet van elke burger. Prioriteit zal gaan naar de **minst**-geschoolden en kansarmen. De verschillende vormen van permanente opleiding zullen beter op elkaar worden afgestemd en een decreet op het open hoger onderwijs zal worden uitgewerkt. Het stelsel van studietoelagen zal worden verfijnd en een aanvullend systeem van studieleningen zal worden uitgewerkt. De beroepsopleiding van werknemers, middenstanders en landbouwers zal verder op een flexibele en coherente wijze worden uitgebouwd met het oog op de ontwikkeling van de tewerkstelling en het afstemmen van onze actieve bevolking op de steeds hogere kwalificatie-eisen van het sociaal-economisch leven.

De culturele eigenheid van het Vlaamse volk, die in het verleden herhaaldelijk tot in haar essentie werd bedreigd, zal verder worden verstevigd.

Onze generatie moet het werk van de pioniers voortzetten. Onze grote cultuurorganisaties uit de verschillende ideologische en filosofische stromingen, hebben een belangrijke rol gespeeld voor de volksverheffing en het behoud van onze volkse eigenheid.

De in 1970 grondwettelijk verworven culturele autonomie heeft een politieke gestalte gekregen, tot en met haar buitenlandse erkenning en samenwerking. In de voorgenomen staatshervorming moet

zij tevens de volkenrechtelijke verdragregeling kunnen uitoefenen.

In onze nieuwe tijd moet iedere Vlaming kunnen deelnemen en meebouwen aan een snel evoluerende samenleving. Het cultuurbeleid zal steunen op de bevordering van de culturele creativiteit en van de deelname aan het cultuurgebeuren, en op het scheppen van grotere kansen op zelfredzaamheid, persoonlijkheidsontplooiing en persoonlijkheidsvorming. Wij beogen een harmonische synthese tussen het individuele cultuurgedrag en het maatschappelijke cultuurpatroon.

Bij de uitwerking hiervan zullen wij een beroep doen op de inbreng van de gedecentraliseerde besturen en de culturele organisaties. De eigen onvervangbare rol van de overheid in de financiering van het cultuurbeleid wordt bevestigd. Teneinde het financiële draagvlak te verstevigen, zal de aanbreng van privé-gelden worden aangemoedigd. De financiële verantwoordelijkheid in de culturele sector zal worden verhoogd, met inachtneming van de decretale bepalingen. Aan de toepassing van het cultuurpact zal strikt de hand worden gehouden. In overleg met de betrokkenen zullen de bestaande decreten worden getoetst op hun doeltreffendheid, in functie van de evoluerende culturele behoeften en werking. De Vlaamse overheden willen zich de medewerking blijven verzekeren van het vrijwilligerswerk zowel in de cultuur- als in de welzijnssector.

In diverse domeinen van het cultuurbeleid zijn decreetgevende initiatieven in voorbereiding, terwijl nieuwe decreten worden aangekondigd. De regering wil, samen met de Vlaamse Raad, deze initiatieven zo spoedig mogelijk tot realisatie brengen.

Inzake mediabeleid werden tijdens de voorbije legislatuur de grondslagen gelegd voor een nieuwe structuur, waarbij de evenwichtige en complementaire ontwikkeling van de verschillende expressievormen kansen krijgen.

De persbedrijven zullen zich kunnen inpassen in de technologische vooruitgang en de eigen media-industrie wordt aangemoedigd. De B.R.T. krijgt de waarborg voldoende openbare financieringsmiddelen te ontvangen om haar onvervangbare gemeenschapsopdrachten, onder meer als cultuurinstrument, te vervullen. Bij de uitwerking van het kabeldecreet gaat de prioriteit naar het operationeel maken van een landelijke niet-openbare televisiezender. De samenwerking tussen de openbare en niet-openbare omroepen zal door de Vlaamse Regering worden aangemoedigd.

Voor de niet-openbare radio's zal onverwijld worden overgegaan tot de afhandeling van de nieuwe erkenningsronde ; het bestaande decreet zal worden geëvalueerd.

De welzijns- en gezondheidszorg zijn volwaardige taken van de Vlaamse Gemeenschap en vormen een essentieel deel van de georganiseerde solidariteit in onze samenleving. Vanuit de doelstelling dat iedereen maximaal gelijke kansen moet hebben in onze maatschappij, is een bevoorrechte aandacht nodig voor de fysisch, sociaal en economisch

zwakken. De te treffen maatregelen zullen rekening houden met de gezinsdimensie en de gezins- en kindvriendelijkheid van het beleid. De politieke overheid zal de ideologische, filosofische en godsdienstige overtuiging van personen en verenigingen eerbiedigen.

De bestaande voorzieningen moeten bestendig het voorwerp uitmaken van kwaliteitszorg, functionele kostenbewaking, vernieuwing en aanpassing. De toegankelijkheid van de voorzieningen zal worden bevorderd door administratieve vereenvoudiging, een grotere doorzichtigheid en een betere onderlinge samenhang. In de sector van de gehandicaptenzorg zal aldus het op te richten Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap de coördinatie van alle inspanningen verzekeren om te komen tot het enig dossier.

Tevens zullen middelen worden vrijgemaakt en krachtige initiatieven uitgewerkt voor nieuwe probleemgroepen, zoals de politieke vluchtelingen en de slachtoffers van noodsituaties, evenals voor een coherent migrantenbeleid dat moet vertrekken van de integratie-idee.

De programmatie van de voorzieningen in de welzijns- en gezondheidszorg moet de ontplooiingskansen van het particulier initiatief waarborgen, en dit zonder afbreuk te doen aan de geëigende rol van de overheid op dit gebied. In toepassing van deze algemene politieke gedragslijn, zal het overleg plaatsvinden met alle betrokkenen inzake de voorbereiding en de uitvoering van het beleid.

In de gezondheidssector zal de klemtoon worden gelegd op de thuisgezondheidszorg en het preventiebeleid, in het bijzonder inzake nieuwe of verhoogde ziekterisico's. Naast de afwikkeling van de aangevatte herstructurering van de algemene ziekenhuizen, zal prioriteit worden gegeven aan de psychiatrische sector.

De bescherming van onze eigen culturele en taalkundige integriteit vergt een onverminderde waakzaamheid. Een beledigende inmenging vanwege de andere Gemeenschap, zal stuiten op een rotsvast en onwrikbaar verzet. Wij willen de correcte toepassing van de bestaande wetgeving. De procedures tot voorkoming en beslechting van conflicten, waardoor de Vlaamse Gemeenschap wordt of kan worden benadeeld, zullen in al hun fasen systematisch worden aangewend.

De Vlaamse overheid staat constructief tegenover een samenwerking met de andere Gemeenschappen en Gewesten in ons land, met respect voor ieders autonomie. Zolang evenwel zelfs maar dreigementen tegen deze autonomie door de politieke instellingen van een andere Gemeenschap worden geformuleerd, kan het samenwerkingsakkoord met de Franstalige Gemeenschap, dat door de eerste Vlaamse Regering werd voorbereid, niet worden gefinaliseerd.

Dezelfde gedragslijn zullen wij volgen voor de beveiliging van onze territoriale integriteit. De in 1962 vastgelegde taalgrens is in de gefederaliseerde opbouw van België ook een politieke grens gewor-

den. Wij beschouwen de grenzen van het Vlaams Gewest als onkreukbaar, definitief en derhalve onbespreekbaar. Zij zijn een fundamenteel element van onze autonomie.

In ons strategisch project, Vlaanderen hart van Europa, is Brussel een kapitale troef. Daarom nodigen wij de Vlaamse Raad uit, de werkzaamheden die tijdens de vorige legislatuur in de „Commissie Brussel” werden aangevat, voort te zetten teneinde een globale beleidsvisie uit te werken inzake Brussel als hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap en in de Europese context van 1992.

De Vlaamse beleidsorganen hebben hun aanwezigheid in Brussel zichtbaar vastgelegd : deze projecten zijn volop in uitvoering. De Vlaamse Regering zal de acties van de Vlaamse openbare en privé-instellingen in Brussel blijven steunen en een bevoorrechte samenwerking ontwikkelen met de Nederlandse Commissie voor de Cultuur van de Brusselse Agglomeratie.

De absolute prioriteit in het sociaal-economische beleid is gericht op het verhogen van de werkgelegenheid.

Wij zullen de economische groei pool die Vlaanderen in Europa uitmaakt, verder verstevigen en uitbouwen. Aldus zal de globale werkgelegenheid door het scheppen van duurzame arbeidsplaatsen met hoge toegevoegde waarde verhogen.

De hefboven van de industriële ontwikkeling werden reeds in aangepaste structuren georganiseerd. De financiële middelen voor het toegepast onderzoek zijn samengebracht in het Fonds tot Bevordering van het Industrieel Onderzoek in Vlaanderen. Een Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid werd opgericht en de eerste initiatieven inzake technologie-overdracht leveren hun resultaten af. In het vooruitzicht van de Eenheidsmarkt zal een bijzonder impulsprogramma worden opgezet voor de dienstensector.

De financiële tegemoetkomingen voor investeringen zullen selectief worden gericht op een hogere tewerkstelling, terwijl financiële steun zoveel mogelijk onder de vorm van voorschotten zal worden verleend om het stelsel in hogere mate zelfvoedend te maken. Ook de arbeidsplaatspremies zullen op een meer selectieve en arbeidscheppende wijze worden toegekend.

Gelet op het belang van de KMO inzake tewerkstelling, produktie en export, zal bij de aanwending van de instrumenten van het economisch en tewerkstellingsbeleid, bijzondere aandacht gaan naar de specifieke situatie van de KMO. Dit geldt voor de investeringssteun, de overdracht en de toepassing van nieuwe technologieën, het toegepast onderzoek, de impulsprogramma's, de exportbevordering, de beroepsvorming en de administratieve vereenvoudiging.

In toepassing van onze algemene beleidsopties inzake overleg en decentralisatie, zal verder volle inhoud gegeven worden aan zowel de overlegfunctie van het Vlaams Economisch en Sociaal Over-

legcomité als de adviesfunctie van de **Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen**. In het kader van de gedecentraliseerde aanpak van het sociaal-economisch beleid, zullen de rol en de structuren van de GOM's worden herzien en aangepast.

Het reconversiebeleid, dat op een dynamische wijze werd op gang gebracht in de regio's met een groot tewerkstellingstekort, zal worden voortgezet door een mobilisering van alle creatieve krachten en een specifiek ondersteuningsbeleid van de Vlaamse Regering. In dit kader zal het **toekomstcontract** voor Limburg onverminderd worden uitgevoerd.

Binnen de zes maanden zal de Vlaamse Regering aan het VESOC een programma voorleggen om de langdurige werkloosheid — vooral bij de vrouwen — in de komende vier jaar gevoelig te verminderen. Het zal zijn uitwerking vinden in bijzondere investeringsprogramma's, in de bevordering van de rechtstreekse en onrechtstreekse tewerkstelling in de welzijns- en culturele sector en in de organisatie van soepele formules van werken en bij- en her-scholing.

De zorg voor de eigen fysieke leefruimte van Vlaanderen verklaart de aandacht die wordt besteed aan de ruimtelijke ordening, het leefmilieu, het natuurbeheer en de landinrichting. Het gaat erom de beperkte geografische ruimte zo oordeelkundig mogelijk aan te wenden voor de verschillende levensfuncties, zoals wonen, werken, zinvolle ontspanning, .. en dit kapitaal te beveiligen en te verbeteren om het aan de volgende generaties door te geven.

De ruimtelijke ordening steunt op de eerbiediging van de gewestplannen die worden geplaatst tegen de achtergrond van een dynamisch beleidsplan, dat op een gedecentraliseerde wijze wordt opgebouwd en uitgewerkt. De bestaande wet van 1962 zal worden herschreven in een eigen Vlaams decreet, waarvan de uitgangspunten in het regeerakkoord zijn opgesomd. De harmonisering van de wetten op het natuurbehoud, de landschapszorg en de ruimtelijke ordening zal worden onderzocht. Wij zullen ons natuurpatrimonium met grote zorg omringen. De landinrichting moet mede de concurrentiepositie en de reconversiemogelijkheden van de agrarische en para-agrarische sector bevorderen.

In het leefmilieubeleid blijft de voorkoming van milieu-hinder en -schade het prioritaire objectief. Essentieel hierbij zijn een geïntegreerde aanpak, interne samenhang en preventief optreden. Voor de wetenschappelijke ondersteuning zal het Instituut voor Natuurbehoud worden omgevormd tot een Vlaams Instituut voor Milieu-onderzoek. Het vergunningsstelsel zal de spil vormen van het inplantingsbeleid van industriële activiteiten, en het toezicht zal doelmatiger worden georganiseerd door een betere coördinatie.

Opvoeding tot milieuzorg, responsabilisering van en overleg met alle betrokkenen, gedecentraliseerd optreden en de toepassing van het principe dat de vervuiler betaalt, moeten het beleid schragen. Het investeringsbeleid moet eveneens gericht zijn op

het wegwerken van vroeger ontstane milieubeschadiging. Bijzondere aandacht zal eveneens gaan naar een grotere Vlaamse autonomie en kwalitatieve beveiliging inzake drinkwatervoorziening.

Het beleid inzake huisvesting zal worden gesitueerd in deze globale zorg voor de eigen fysieke leefruimte. De sociale dimensie van het huisvestingsbeleid steunt op de voorrangbehandeling voor de zwakkere bevolkingsgroepen en de kinderrijke gezinnen. De maatregelen en toelagen inzake eigendomsverwerving en woonstverbetering, inzake renovatie in het kader van dorps- en stadsvernieuwing of inzake huur van een woning zullen worden geactualiseerd, aangepast en beter afgestemd op bijzondere aandachtsgroepen, zoals de bejaarden, de gehandicapten, de migranten, de daklozen en de krotbewoners. Het openbaar investeringsprogramma zal hiermee rekening houden. De financiering van de sociale huisvesting zal worden verzekerd door de afbouw van de prefinancieringstechniek, een actief en verantwoord beheer van het onroerend patrimonium en de stipte uitvoering van het akkoord over de vroegere huisvestingslasten, dat tussen de Nationale Overheid en de Executieven werd afgesloten. Een definitieve en rationele structuur voor de sociale huisvesting zal tot stand worden gebracht.

Het Vlaams beleid moet steunen op een korrekt en zorgvuldig beheer van de financiële middelen. Bij de opstelling van de begroting zullen de niet-vermijdbare uitgaven afzonderlijk volgens een driejarenprogrammatische worden voorgesteld. De eigenlijke beleidsmassa zal worden verdeeld in enveloppes per ordonnancerende gemeenschapsminister. De omvang van iedere enveloppe zal jaarlijks volgens de objectieven van het globale regeringsbeleid worden bepaald ; deze objectieven zullen door de gemeenschapsministers ieder in hun bevoegdheidsdomein worden gerealiseerd.

De Vlaamse Regering zal de Raad uitnodigen om het onderzoek van de ingediende begroting voor 1988 zo spoedig mogelijk aan te vatten, zodat de voorlopige kredieten tot het strikte minimum kunnen worden beperkt.

Moderne technieken voor het opmaken van de begroting en het beheer van de kredieten zullen worden toegepast. De thesaurietoestand zal aandachtig worden opgevolgd en een eigen schuldbeheer ontworpen. Naar de burgers, de medewerkende besturen en de gesubsidieerde instellingen toe, zal de vereffening van de verschuldigde bedragen worden vereenvoudigd en versneld.

In het kader van de definitieve vestiging van de Vlaamse administratie in twee nieuwe gebouwen in onze hoofdstad, zullen moderne beheerstechnologieën worden ingevoerd. Aldus zal een nieuwe stijl in het bestuur tot stand komen. Het geobjectiveerd personeelsbeleid zal worden voortgezet en de vorming van de ambtenaren moet een belangrij-

het bestuur naar de Huizen van de Vlaamse Gemeenschap in iedere provinciehoofdplaats zal een versnelde uitvoering krijgen.

De Vlaamse Regering hecht een groot belang aan een verdere decentralisering van het beleid naar de regionale en lokale besturen. Een grotere vereenvoudiging, eenvormigheid en rechtszekerheid zullen de administratieve voogdij over de gemeenten versoepelen en vlotter doen verlopen ; hiermede moet een grotere responsabilisering in de regionale en lokale bestuursorganen gepaard gaan.

Het subsidiebeleid zal worden herdacht en de vóórfase van de subsidiëringsprocedure zal bij besluit worden geregeld. Het investeringsfonds zal vóór einde 1988 getoetst worden op zijn goede werking.

In alle beleidsdomeinen zullen het overleg met en de betrokkenheid van de geëigende instellingen hun volle draagwijdte krijgen ; de adviesorganen zullen hun rol ten volle moeten spelen. Bij het einde van deze procedures zal de politieke overheid autonoom haar beslissingsbevoegdheid uitoefenen, in samenwerking met en onder toezicht van de Vlaamse Raad. Aldus wordt de cohesie van de Vlaamse politieke instellingen versterkt.

De bevestiging van de identiteit van de Vlaamse Gemeenschap en de verdediging van haar belangen op het internationaal vlak, vragen een samenhangend en doelmatig buitenlands optreden, waarbij Vlaanderen in al zijn facetten als een globale eenheid wordt voorgesteld. In het kader van de voortschrijdende Europese integratie is een eigen beleid ten aanzien van de Europese Gemeenschappen noodzakelijk. Het zal ondermeer steunen op de inrichting van een eigen verbindings- en informatiebureau. In dit beleid willen wij ook de rol van onze Hoofdstad Brussel optimaal valoriseren.

De verdere uitbouw van de Vlaamse autonomie heeft tot doel de eigen kracht van het Vlaamse volk, zijn kennen en kunnen, tot maximale ontplooiing op te voeren. Wij zullen dit doen met ruimere bevoegdheden en middelen binnen een vernieuwd Belgisch staatsverband.

Het nieuw verkozen nationale Parlement heeft grondwetgevende bevoegdheid. Door een wijziging van de Grondwet en de aanpassing van de organieke wetten tot hervorming van onze instellingen, moet de staatshervorming worden voltooid.

De Vlaamse Raad, die door zijn samenstelling optreedt als de politieke emanatie van het Vlaamse Volk, zal ongetwijfeld terzake zijn fundamentele opties autonoom bepalen.

Bij de bespreking van deze fundamentele opties in de Vlaamse Raad, zal de Vlaamse Regering een actieve rol spelen. Zij zal in het Overlegcomité Regering-Executieven de gemeenschappelijke Vlaamse stellingnamen ten opzichte van de Nationale Regering en de andere Executieven verdedigen.

stelling van het nieuw Overlegcomité **Regering-Executieven**, door de Vlaamse Regering met grote kracht worden nagestreefd.

De Vlaamse politieke beleidsorganen, de Vlaamse Raad en de Vlaamse Regering, hebben van **meetaf** in Vlaanderen grote hoop en vertrouwen gewekt. Deze verwachtingen werden niet beschaamd : wij zijn de drijvende kracht van dit land. Deze vaststelling van 12 december 1985 behoudt nog steeds haar volle betekenis en heeft vandaag een bredere inhoud gekregen.

De Vlaamse Regering wil haar beleid richten op de nieuwe horizon van het Verenigd Europa. Zij zal dit doen door de maximale uitoefening van haar eigen wettelijke bevoegdheden. Zij wil opbouwend samenwerken met de andere Gemeenschappen en Gewesten van dit land, met eerbiediging van ieders autonomie. Zij zal de verruimde bevoegdheden en middelen, die zij door de voltooiing van de staatshervorming zal verwerven, in een toekomstproject gebruiken om van Vlaanderen, in de vaart der volkeren, het hart van Europa te maken.

Wij moeten ruimte maken voor de jeugd, voor de nieuwe generaties van de 21e eeuw. Alle **beleids-**

maatregelen moeten bijdragen tot een **gezins-** en kindvriendelijke maatschappij, die haar eigen instandhouding en groei wil verzekeren. De krachten van ons volk moeten tot volle ontplooiing worden gebracht in een solidaire bijdrage tot de vooruitgang in eigen land, in Europa en in de wereld.

Aansluitend bij een reeds gevestigde traditie in deze Raad, is deze regeringsverklaring de leidraad voor het beleid van de nieuwe Vlaamse Regering. Bijgevolg verzoek ik de Vlaamse Raad zijn instemming met deze regeringsverklaring uit te drukken.

Brussel, 9 februari 1988.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

G. GEENS

BIJLAGE

REGEERAKKOORD
VLAAMSE EXECUTIEVE

Door de partijen goedgekeurd
op 30 januari 1988

REGEERAKKOORD
VLAAMSE EXECUTIEVE

1. Het financieel en budgettair beleid

Het voeren van een ernstig budgettair beleid en een zorgvuldig beheer van de financiën van de Vlaamse Gemeenschap zal één van de belangrijkste doelstellingen van de nieuwe Vlaamse Regering blijven.

Volgende krachtlijnen zullen hiertoe bijdragen.

— De fundamentele beginselen inzake universaliteit en niet-affectatie van de middelen zullen gerespecteerd worden. Dit betekent dat alle ontvangsten van welke aard ook in de middelenbegroting opgenomen worden, tenzij een afzonderlijke inschrijving om begrotingstechnische redenen noodzakelijk is.

— Bij de opmaak van de begroting zullen de uitgaven die tot de categorie van de niet-vermijdbare uitgaven behoren, worden voorgesteld volgens de methode van een driejarenprogrammatische.

— Inzake de overige uitgaven zal de techniek van de enveloppe-begroting per ordonnancerend Gemeenschapsminister worden toegepast. Hierdoor wordt het mogelijk gemaakt dat elk lid van de Executieve eigen beleidsaccenten legt mits eerbiediging van de door de Vlaamse Regering gestelde beleidsprioriteiten.

— Een verdere verbetering van het budgettair beheer zal in de hand gewerkt worden door :

- de toepassing van het principe van de „zerobase budgetting„ ;

- de doorzichtigheid van de begrotingsdocumenten, ondermeer door in het verantwoordingsprogramma de begrotingsposten te hergroeperen per activiteitenprogramma zodat de budgettaire weerslag van de genomen beleidsbeslissingen blijkt ;

- de handhaving van een betalingskalender ;

- de systematische informatie over de evolutie van de uitvoering van de begroting en van de thesaurietoestand ;

- de nauwgezette opvolging van de evolutie en de samenstelling van de schuld en de verleende gewestwaarborg in functie van het eigen schuldbeheer.

— Innovatieve financieringsvormen zoals o.m. publiek-private samenwerkingsverbanden voor de financiering van investeringsuitgaven zullen worden doorgevoerd met het oog op een beter beheer en minder uitgaven van de overheid.

Tevens zal onderzocht worden in welke sectoren het inschakelen van het privé-initiatief met betrekking tot exploitatietaken kan worden doorgevoerd, voor zover dit kan leiden tot een efficiëntere en kostenbesparende bedrijfsvoering.

— De techniek van terugvorderbare voorschotten in daartoe aangewezen domeinen van de profit-sector zal toegepast worden in kader van een globaal thesauriebeleid en het financieel zelfvoedend-maken van bepaalde uitgavenprogramma's.

— Op een gefaseerde wijze, en rekening houdend met de budgettaire mogelijkheden op korte en middellange termijn van de Vlaamse Gemeenschap, zal een afbouw van de **prefinancieringsmechanismen** doorgevoerd worden.

— De procedures tot vereffening van de toelagen ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap zullen worden vereenvoudigd en **versneld**.

Indien noodzakelijk zal de Vlaamse Regering **decreets-** en **reglementswijzigingen** voorstellen.

2. Het bestuurlijk beleid

De eigenheid van de Vlaamse Administratie en haar bestuursorganen zal verder worden geprofileerd door een efficiënt beheer, de wil tot vernieuwing en innovatie, de zorg voor een **gebruiksvriendelijke** en open dienstverlening aan de burger. Een grotere openbaarheid van bestuur zal gerealiseerd worden door interne en externe voorlichting.

Deze doelstellingen zullen verwezenlijkt worden door :

— een ver doorgedreven decentralisatie van de beslissingsbevoegdheden en een uitgebreide delegatie, zowel op het niveau van de hoofdbesturen als op het niveau van de buitendiensten ;

— een deconcentratie van de diensten op basis van een wetenschappelijke analyse.

Hiertoe zal in de hoofdplaats van iedere provincie een „Huis van de Vlaamse Gemeenschap” als administratief centrum van alle gedeconcentreerde diensten van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en van de Vlaamse instellingen van openbaar nut opgericht worden ;

— een aanpassing van de administratieve structuren in functie van de vastgestelde noodwendigheden ;

— een grondige vereenvoudiging van de bestaande administratieve procedures, om te komen tot een efficiëntere besluitvorming.

Zowel naar de beslissing toe, als naar de uitvoering ervan zal een eenvormigheid in de **dossierbehandeling**, een doorgedreven informatisering op basis van de resultaten van het RITA-project en een drastische verkorting van de doorlooptijden, worden gerealiseerd ;

— een grote eenvoud en doorzichtigheid in de te vervullen administratieve formaliteiten ten **voordele** van de burger, de organisaties en de ondernemingen ;

— de bevordering van de integrale kwaliteitszorg bij de overheid.

De vorming van het personeel dient als een belangrijke pijler uitgebouwd te worden in de modernisering van de administratie. De permanente vorming, de bijscholing en de motivering van alle ambtenaren zal hierbij centraal staan.

Het geobjectiveerd personeelsbeleid zal worden verdergezet, zonder afbreuk te doen aan de regels van het Cultuurpact en een aanvaardbare oplossing voor de in precair statuut tewerkgestelde personeelsleden zal worden gefinaliseerd.

Teneinde een zo groot mogelijke mobiliteit van de ambtenaren toe te laten zal de Vlaamse Regering een regeling uitwerken. Deze regeling zal betrekking hebben op de mobiliteit tussen de Vlaamse instellingen van openbaar nut onderling enerzijds en het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en deze instellingen anderzijds.

Inzake de Vlaamse instellingen van openbaar nut, zal de Vlaamse Regering een intensieve administratieve begeleiding organiseren en een sluitende administratieve en financiële controle toepassen, mede gericht op de éénvormige uitvoering van verordeningsbepalingen (cumulatieregeling, politiek verlof, ...).

Voor alle beleidsmaatregelen op het vlak van het bestuurlijk beleid waarvoor krachtens wettelijke of reglementaire bepalingen de syndicale organisaties dienen geraadpleegd te worden zal de procedure van onderhandeling of overleg met de syndicale organisaties ten volle gerespecteerd worden.

3. Externe betrekkingen

In het licht van de steeds toenemende internationalisering van de samenleving en meer in het bijzonder van de voortschrijdende Europese integratie, is een samenhangend en doelmatig Vlaams buitenlands beleid op het stuk van alle materies waarvoor de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is, onontbeerlijk voor de bevestiging en de versterking van de autonomie van de Vlaamse Gemeenschap. Voor de bevestiging van de identiteit van de Vlaamse Gemeenschap. Voor de bevestiging van de identiteit van de Vlaamse Gemeenschap in het buitenland en voor de verrijking en valorisatie van haar eigen mogelijkheden zal Vlaanderen in al zijn facetten als een globale eenheid op volwaardige wijze worden voorgesteld.

De internationale culturele samenwerking is daarvan een belangrijk element.

Prioritair zal gestreefd worden naar een correcte en intense samenwerking tussen de Gemeenschappen en de Gewesten in België.

De Vlaamse Regering moet van bij de aanvang betrokken worden bij internationale onderhandelingen die op initiatief van de nationale regering gevoerd worden, in zoverre deze onderhandelingen gewestmateries raken.

Prioritaire doelstellingen van het Vlaams buitenlands beleid zijn :

- de verdediging en vertegenwoordiging van de belangen van Vlaanderen in het buitenland ;
- de uitbouw van een internationaal informeel netwerk van Vlaamse relaties in en naar het buitenland ;
- de bevordering van een nauwe samenwerking met de andere Europese regio's inzonderheid met de naburige ;

— de uitbouw van een eigen beleid t.a.v. de Europese Gemeenschappen. Dit zal gebeuren door :

- een adequate betrokkenheid van de Vlaamse Gemeenschap bij de EG-instellingen, hun comités en werkgroepen, door o.m. de oprichting van een eigen Verbindings- en Informatiebureau ;
- de functionele afstemming van het regionaal ontwikkelingsgebied op de Europese regionale en structuurpolitiek ;
- de behartiging van de Vlaamse belangen bij de Europese fondsen en de Europese onderzoeks- en ontwikkelingsprogramma's ;
- de deelname aan de relance van de culturele actie in de Gemeenschap ;
- toezicht op de correcte naleving van de **EG-wetgeving**.

Op economisch vlak zal de Vlaamse Regering :

- gestalte geven aan een dynamische werving van buitenlandse investeringen en een actief **exportpromotiebeleid**, vooral ter ondersteuning van de **KMO's** ;
- prioritaire aandacht besteden aan de Europese markten, en dit in het licht van de eenheidsmarkt die in 1992 een feit wordt ;
- exportbevorderende groepsinitiatieven vanwege het Vlaams bedrijfsleven zullen door de Vlaamse Regering aangemoedigd worden.

4. Brussel

De Vlaamse Regering zal de Vlaamse Raad uitnodigen de werkzaamheden, die tijdens de vorige legislatuur in de „Commissie Brussel” werden aangevat, voort te zetten, teneinde een globale beleidsvisie uit te werken t.a.v. Brussel, als hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap en in de Europese context van 1992.

De Vlaamse Regering zal de openbare en private Vlaamse instellingen die zich inzetten voor de Brusselse Vlamingen blijven steunen.

Zij zal bijzondere aandacht en steun geven aan het onthaal- en begeleidingsbeleid dat te Brussel door de Nederlandstalige instellingen en diensten wordt gevoerd.

Bestaande reglementeringen en nieuwe wetgeven- de initiatieven zullen op hun toepasbaarheid in het Brussels gebied getoetst worden. Zonodig zal de Vlaamse Regering correcties voorstellen, dan wel doorvoeren.

De Vlaamse Regering zal een bevoorrechte samenwerking ontwikkelen met de Nederlandse Commissie voor de Cultuur van de Brusselse Agglomeratie en zal nagaan welke opdrachten aan haar kunnen worden toevertrouwd. Aldus kan het beleid inzake cultuur, onderwijs en voorschoolse vorming zo nauw mogelijk aansluiten bij de lokale noden en kunnen de resultaten van de gezamenlijke inspanningen voor de Vlaamse Gemeenschap te Brussel geoptimaliseerd worden.

De te Brussel gelocaliseerde infrastructuur die eigendom is van de Vlaamse Gemeenschap zal verder gerationaliseerd en operationeel worden gemaakt.

5. Het cultuurbeleid

5.1. Uitgangspunten

Het cultuurbeleid staat voor de belangrijke uitdaging om ervoor te zorgen dat elkeen aan de snel evoluerende samenleving kan deelnemen en bovendien de evolutie van die samenleving mee kan bepalen.

Aldus wordt de basis gelegd voor de zo broodnodige creativiteit in alle domeinen van het maatschappelijk leven.

De Vlaamse Regering gaat er van uit dat de kwaliteit van onze samenleving in belangrijke mate mee bepaald wordt door de wijze waarop zij, door een krachtig cultuurbeleid, vaardigheden, mogelijkheden, bewustwording en creativiteit van mensen zál weten te valoriseren en te stimuleren om op die wijze bij te dragen tot de ontwikkeling van de persoon en de samenleving.

Het cultuurbeleid zal steunen op :

- het stimuleren van de culturele produktie van scheppende en uitvoerende kunstenaars, de cultuurbeoefening en -verspreiding ;
- het bevorderen van de participatie van het individu aan het cultuurgebeuren ;
- het scheppen voor eenieder van grotere kansen op zelfredzaamheid, persoonlijkheidsontplooiing en persoonlijkheidsvorming .

5.2. Algemeen

De actieve en passieve kunstbeleving van jongeren en volwassenen zal worden bevorderd zowel langs het onderwijs en het sociaal-cultureel werk als langs de promotionele ondersteuning van het culturaanbod.

Ondersteunde initiatieven zoals „Vlaanderen leeft” en „Vorming Werkt” zullen door de Vlaamse Regering worden voortgezet.

Inzake de financiering van het cultuurbeleid, zal de Vlaamse Regering :

- haar eigen onvervangbare rol als overheid vervullen o.m. ter ondersteuning van het privé-initiatief ;
- de inbreng van de privé-sector door nieuwe financieringsbronnen zoals mecenaat en sponsoring aanmoedigen en bevorderen ;
- de eigen verantwoordelijkheid in de culturele sector verhogen, met inachtneming van de decretale bepalingen, door mogelijkheden te creëren voor enveloppebetoelaging, verwerving van eigen inkomsten, afschaffing van tekortsubsidiëringen, aanleg van reserves, meerjarenprogrammering en versnelling van de uitbetaling van de betoelagingen.

Rekening houdend met de belangrijke inspanningen, o.m. financieel, van de gedecentraliseerde be-

sturen bij de uitbouw van het cultuurbeleid, zal de Vlaamse Regering consequent inhoud geven aan het principe van de decentralisatie.

Aangezien cultuur niet alleen een belangrijk economisch multiplicatoreffect heeft maar tevens een belangrijke bron van rechtstreekse tewerkstelling uitmaakt, dient hiermede rekening te worden gehouden bij het tewerkstellingsbeleid.

Het cultuurbeleid zal door meer toegepast wetenschappelijk onderzoek worden onderbouwd.

Met inachtneming van het cultuurpact zullen de inspraak en adviesverstrekking in het cultuurbeleid worden georganiseerd, rekening houdend met de principes van deregulering en decentralisering en met het oog op een betere fundering en motivering van de verstrekte adviezen.

De decreten zullen in overleg met de betrokkenen getoetst worden op hun finaliteit, normen en controle, teneinde aanpassingen mogelijk te maken, die rekening houden met de evoluerende behoeften en werking.

Met het oog op het optimaliseren van de overheidssteun naar kansarme groepen toe (jeugd en volwassenen), dient gestreefd naar meer doorzichtigheid en samenhang met de inspanningen in andere sectoren.

De Vlaamse Regering zal laten onderzoeken welke problemen zich stellen in het vrijwilligerswerk en op welke wijze deze kunnen worden opgelost zodat de rol van de vrijwilligers in het cultureel leven ook in de toekomst kan worden gevrijwaard.

5.3. Sectorieel

Het ontwerp-decreet tot wijziging van de inspraakregeling in het Jeugdwerk, zoals voor advies overgemaakt aan de Raad van State, zal zo vlug mogelijk ingediend worden bij de Vlaamse Raad.

Met het oog op de uitvoerbaarheid ervan op alle bestuursniveaus, zal het bibliotheekdecreet worden aangepast. Bij de aanpassing zal de Vlaamse Regering :

- de verplichting naar de gemeenten behouden mits aanpassing van de normen ;
- een stelsel van leenvergoeding invoeren, waarvan de opbrengst, via een fonds, aangewend wordt voor de vergoeding van auteurs en voor specifieke initiatieven in de letteren- en bibliotheeksector ;
- de rol van de bestaande Privaatrechtelijke Openbare Bibliotheken bestendigen, rekening houdend met hun noden.

Een museumdecreet zal worden uitgewerkt, waarbij de opvoedende taak van de musea wordt beklemtoond en ruimte wordt gelaten voor de eigen verantwoordelijkheid van de musea en het valoriseren van de eigen inspanningen, o.m. inzake publieksbereik.

Met het oog op de toepassing van de wet van 22 september 1986 betreffende de intercommunales, zal het gesprek met de andere partners over de herstructurering van de „Intercommunale Maatschappij Opera voor Vlaanderen” (OVV) zoals

goedgekeurd door de Vlaamse Regering, zo vlug mogelijk worden afgerond.

Het theaterdecreet dient aangepast, zodat mogelijkheden voor meerjarenprogrammering en een grotere eigen verantwoordelijkheid van de gezelschappen worden gecreëerd, op een wijze dat artistieke en sociale bekommernissen met elkaar kunnen worden verzoend.

De Vlaamse Regering zal bij voorrang voorstellen formuleren om bij decreet, creativiteit-stimulerende maatregelen voor scheppende kunstenaars vast te leggen zodat hun rol in onze samenleving beter wordt ondersteund.

Een actieve promotie van het toerisme zal in binnen- en buitenland langs het Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme (VCGT) gestimuleerd worden.

Om de praktijk en de reglementering te toetsen aan de doelstellingen in de sector van het sociaal toerisme en het jeugdtoerisme zal het VCGT aan de Vlaamse Regering een doorlichtingsverslag overmaken. Dit verslag zal aan de bevoegde commissie van de Vlaamse Raad ter bespreking worden voorgelegd, vooraleer een decretale regeling uitgewerkt wordt.

Voor de sector Monumenten en Landschappen zal een nieuwe decretale regeling worden uitgewerkt. Met het oog op een betere integratie van het cultureel patrimonium in de lokale leefgemeenschap, zullen de gedecentraliseerde besturen nauwer betrokken worden bij het beleid van de Vlaamse Regering t.a.v. de bescherming en restauratie van het cultureel erfgoed.

De Vlaamse Regering zal zo spoedig mogelijk bij de Vlaamse Raad

— het ontwerp tot wijziging van het decreet op de niet-betaalde sportbeoefenaar,

— een ontwerp-decreet voor de samenlevingsopbouw

indienen.

6. Media

De Vlaamse Regering zal een beleid voeren gericht op een evenwichtige en complementaire ontwikkeling van de diverse expressievorming (schrijvende pers, audio-visuele media en nieuwe mediatechnieken).

De ontwikkeling van de Vlaamse mediaindustrie zal verder worden aangemoedigd. Zowel de openbare als de niet-openbare omroepen zullen hiertoe in substantiële mate moeten bijdragen.

Om de uitgeverijen/drukkerijen van dagbladen en informatieweekbladen in staat te stellen zich aan de technologische evolutie aan te passen, zal o.m. volle uitwerking worden gegeven aan het terzake met de sector afgesloten akkoord dd. 23 november 1987.

De BRT moet, wegens haar onvervangbare gemeenschapsopdrachten o.m. als cultuurinstrument, een voldoende financiering met openbare

middelen ontvangen.

Daartoe zal de BRT-dotatie worden bepaald als een vast percentage van de opbrengst van het Rijk- en Luistergeld. Dit percentage wordt mede bepaald op basis van de nieuwe taakomschrijving van de omroep als „public service” om de BRT in staat te stellen de haar opgelegde opdrachten op een blijvende manier te vervullen.

De Vlaamse Regering zal vóór 31 maart 1988 een evaluatie doorvoeren van de beslissing van 19 november 1987. Zij zal hierbij, rekening houdend met, enerzijds, de stand van uitvoering van de implementatie van de BRT-doorlichting en de daaruit in 1988 voortvloeiende besparingen en, anderzijds, de tegensprekelijke kwantificering van het door de BRT geleden verlies aan inkomsten uit niet-commerciële publiciteit en sponsoring, het juiste bedrag bepalen dat als amendement op de ontwerp-begroting 1988 zal worden ingediend.

Binnen de kortste tijd moet de implementatie van de doorlichting bij de BRT volledig doorgevoerd worden.

Bij de uitwerking van het kabeldecreet van 28 januari 1987 gaat de prioriteit naar het operationeel maken van een niet-openbare televisiezender zich richtend tot de hele Vlaamse Gemeenschap, en gefinancierd met de inkomsten uit de handelspubliciteit.

De beslissing van de Vlaamse Regering dd. 19 november wordt bevestigd.

De mogelijkheden van het kabeldecreet zullen ten volle benut worden, ook inzake de erkenning van lokale en regionale televisie.

De Vlaamse Regering zal alle vormen van samenwerking tussen de openbare en de niet-openbare omroepen aanmoedigen.

Betreffende de niet-openbare radio's zal onverwijld overgegaan worden tot de afhandeling van de nieuwe erkenningsronde. Bij deze erkenningsronde zal de notie agglomeratieradio, zoals voorzien in het decreet van 6 mei 1982, voor de agglomeraties Brussel, Antwerpen en Gent toegepast worden. Ondermeer in functie van deze erkenningsronde, en uiterlijk vóór 31 juli 1988 zal het decreet aan een diepgaande evaluatie worden onderworpen.

Het ontwerp-decreet inzake de regeringsmededelingen van de Vlaamse Regering zal zo spoedig mogelijk bij de Vlaamse Raad worden ingediend.

7. Onderwijs en vorming

7.1. Uitgangspunten

Onze samenleving vergt in toenemende mate een persoonlijke en maatschappelijke inzet van elke burger. Onderwijs en vorming zijn daartoe het instrument bij uitstek.

De Vlaamse Regering zal streven naar een verhoging van de kwaliteit van en een bredere participatie aan het onderwijs.

Prioritaire aandacht zal hierbij gaan naar de laaggeschoolden en de kansarmen.

Alle maatregelen inzake het onderwijs- en vormingsbeleid zullen rekening houden met het perspectief van de communautarisering van het onderwijs. Nu reeds zal in de grootst mogelijke mate gebruik gemaakt worden van de bestaande infrastructuur en zullen de initiatieven worden gecoördineerd met het bestaande onderwijsaanbod.

Bij de uitbouw van een eigen onderwijs- en vormingsaanbod zal elke vorm van discriminatie om filosofische en ideologische redenen worden uitgesloten.

7.2. Onderwijsvormen

In afwachting van een decretale regeling zal de VZW Studiecentrum Open Hoger Onderwijs verder belast worden met de uitvoering van het beleid van de Vlaamse Regering inzake de bestaande initiatieven op het vlak van het afstandsonderwijs.

Onverminderd de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap inzake onderwijs, zal de Vlaamse Regering, met betrekking tot de regeling aangaande diploma's en getuigschriften op het vlak van het Openbaar Hoger Onderwijs, onverwijld afspraken maken met de Nationale Regering, teneinde de toepassing van haar eigen decretale regeling inzake afstandsonderwijs, maximaal te waarborgen.

Vervolgens zal de Vlaamse Regering een ontwerp van decreet houdende regeling van een stelsel van Open Hoger Onderwijs bij de Vlaamse Raad indienen, op basis van de volgende beginselen :

— voor de realisering van het afstandsonderwijs op tertiair niveau wordt een beroep gedaan op de bestaande instellingen van het Hoger Onderwijs buiten de Universiteit (HOBu) en het universitair onderwijs, met betrokkenheid van de privé-sector ;

— via regionale samenwerkingsverbanden wordt een bij uitstek gedecentraliseerde vorm van onderlinge samenwerking tussen universitaire en HOBu-instellingen gerealiseerd.

Dit veronderstelt een centrale onderbouw paritair beheerd door universitair onderwijs en HOBu ;

— de garantie van de pedagogische vrijheid wordt geboden, alsook het respect voor de ideologische en filosofische strekkingen gevrijwaard, t.a.v. het globale aanbod van regionale samenwerkingsverbanden ;

— samenwerking met buitenlandse open universiteiten en aansluiting bij internationale initiatieven zal worden nagestreefd.

Het schriftelijk onderwijs zal worden omgevormd tot het stelsel van multi-mediaal afstandsonderwijs waarbij in de eerste plaats de bestaande initiatieven worden ingeschakeld.

De Vlaamse Regering zal, op grond van de praktijkervaring, voor de basiseducatie en de alfabetisering, een regeling uitwerken in coördinatie en overleg met en met inbreng van de onderwijsnetten en het sociaal-cultureel vormingswerk.

De definitieve herstructurering van het secundair kunstonderwijs met beperkt leerplan zal worden doorgevoerd, uiterlijk vóór het einde van het schooljaar 1988-1989, na evaluatie van de experimenten terzake. Deze evaluatie zal gebeuren in overleg met de sector zelf, met bijzondere aandacht voor de Brusselse situatie.

Aan de opleiding en bijscholing van de leerkrachten zal bijzondere aandacht worden besteed.

De pedagogische inspectie zal in functie van de diversiteit van het kunstonderwijs worden georganiseerd.

De kwaliteit van het zeevisserij-onderwijs zal verder ontwikkeld worden zowel op het vlak van de inhoud, het deeltijds leren en de bijscholing als op het vlak van de infrastructuur.

Voor de minstvermogenden zal het systeem van studietoelagen worden verfijnd met het oog op het sterven naar een dekking van de studiekost zowel in het hoger als het secundair onderwijs. Daarenboven zal een aanvullend systeem van studietoelagen worden uitgewerkt.

7.3. Beroepsopleiding

Het beleid van de Vlaamse Gemeenschap inzake de diverse vormen van beroepsopleiding — beroepsopleiding van werknemers en landbouwers en middenstandsopleiding — zal gegrondvest zijn op volgende beginselen :

1) de beroepsopleiding dient verder uitgebouwd, gezien haar essentiële bijdrage voor de ontwikkeling van de tewerkstelling en het socio-economisch leven ;

2) die uitbouw dient flexibel te gebeuren mede in functie van geografisch omschreven behoeften en de noden van specifieke doelgroepen, en van de zich wijzigende omstandigheden ;

3) bij de uitbouw van de beroepsopleiding zal men de nodige maatregelen nemen, zowel tot coördinatie van het aanbod binnen de beroepsopleiding zelf, als tot coördinatie tussen de beroepsopleiding en het onderwijs.

Daarbij zijn de zorg voor de afstemming van het globaal vormingsaanbod op de arbeidsmarkt alsook het voorkomen en wegwerken van overlappingen, prioritaire uitgangspunten.

Een eigen organieke regeling zal aan de verwezenlijkte communautarisering van de verschillende instrumenten voor de beroepsopleiding een reële slagkracht geven.

De ondernemingen hebben een bijzondere maatschappelijke rol te vervullen in de vorming en opleiding.

Na overleg in het VESOC, zullen de sociale partners in Vlaanderen uitgenodigd en aangespoord worden om een eigen Vlaamse conventie voor vorming en opleiding in de ondernemingen af te sluiten, rekening houdend met de eigen kenmerken van de KMO's.

8. Het welzijns- en gezondheidsbeleid

8.1. Uitgangspunten

Welzijns- en gezondheidszorg zijn volwaardige taken van de Vlaamse Gemeenschap. Zij vormen een essentieel deel van de georganiseerde solidariteit in onze samenleving.

De Vlaamse Regering zal prioritair aandacht besteden aan de verbetering van de levensomstandigheden en aan de maatschappelijke emancipatie van fysisch, sociaal- en economisch zwakken en de toegankelijkheid van voorzieningen, zodat elkeen maximaal gelijke kansen heeft in onze maatschappij. Bij het nemen van maatregelen zal de Vlaamse Regering de ideologische, filosofische en godsdienstige overtuigingen van personen en verenigingen eerbiedigen.

De welzijns- en gezondheidssector heeft ook een economische betekenis, zowel op het vlak van de investeringen, als van de werkingsmiddelen en de tewerkstelling.

De Vlaamse Regering zal erop toezien dat de oordeelkundige inzet van middelen in het welzijn- en gezondheidsbeleid op permanente wijze een optimale kwaliteit van de zorgenverstrekking bevordert en dat permanent een objectieve en functionele kostenbewaking wordt ingebouwd.

De inzet van budgettaire middelen met betrekking tot een kwaliteitsvol welzijns- en gezondheidsbeleid en een adequate organisatie, vergt een beleid dat optimaal ten goede komt aan de hulpvrager en bijgestuurd wordt op basis van wetenschappelijke, demografische, gezondheids- en sociale gegevens.

In diezelfde gedachtingang dienen reglementeringen vereenvoudigd en geharmoniseerd en zullen vernieuwingen mogelijkerwijze via aanpassing van bestaande voorzieningen gestimuleerd worden.

Tevens zal onderzocht worden in welke deelsectoren, op welke wijze en in welke mate de erkenning van nieuwe diensten of instellingen, onafhankelijk van de subsidiëring, kan worden verleend.

Gelet op de grote inbreng en de specifieke dynamiek van het particulier initiatief en zonder afbreuk te doen aan de geëigende rol van de overheid terzake, zullen binnen de door de Vlaamse Regering uitgewerkte programmatie de grootst mogelijke ontplooiingskansen geboden worden middels een passende regeling en financiering.

Zowel de particuliere initiatiefnemers als de patiënten en cliënten zullen betrokken worden bij de beleidsvoorbereiding en -uitvoering.

Tevens zal de Vlaamse Regering op basis van uitgevoerde studies en doorlichting in Kind en Gezin, voor het over te nemen Rijksfonds voor Sociale Reclassering van Minder-Validen, voor het medisch schooltoezicht en voor andere daarvoor in aanmerking komende sectoren, maatregelen nemen, zowel op financieel en organisatorisch vlak als in functie van de doelmatigheid en de kwaliteit van de aangeboden voorzieningen.

Het welzijns- en gezondheidsbeleid zal voor zover

sociaal en medisch verantwoord en financieel haalbaar, in de eerste plaats gericht zijn op de bevordering van de zelfredzaamheid van de hulpvrager en van het sociale netwerk rondom de hulpvrager.

Hiertoe zal een bijzondere aandacht besteed worden aan de zelfhulp, het vrijwilligerswerk, de uitbouw van de thuiszorg, de eerstelijnsgezondheidszorg en de bevordering van de noodzakelijke samenwerking tussen welzijn- en gezondheidswerkers.

De Vlaamse Regering zal maatregelen nemen om de noodzakelijke coördinatie van en samenwerking tussen de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen te bereiken en dit op elk niveau.

8.2. Preventie, gezondheidsvoorlichting en -opvoeding en de maatschappelijke gezondheidszorg

Het gezondheidsbeleid zal bijzondere aandacht schenken aan bijzondere risicogroepen, kinderen en jongeren. Bij risicogroepen zal een positief preventiebeleid worden gestimuleerd. Hierbij gaat vooral aandacht naar de prenatale situatie (Kind en Gezin) en naar de toenemende bejaardenpopulatie.

Bij het nemen van maatregelen zal geen onderscheid worden gemaakt tussen hulpverleners die in dienstverband of als zelfstandige werken.

De thuisgezondheidszorg dient kwalitatief beter te worden uitgebouwd. Hiertoe zullen tevens via een aangepaste regeling organisaties en zelfstandige hulpverleners op een gelijke wijze worden ingeschakeld.

Samenwerkingsinitiatieven zullen prioritair verder worden uitgebouwd teneinde een hoogstaande thuiszorg te kunnen waarborgen in functie van medische en financiële haalbaarheid.

In de extramurale geestelijke gezondheidszorg zal gestreefd worden naar een duidelijk taakomschrijving en -verdeling tussen de verscheidene diensten voor geestelijke gezondheidszorg en naar een optimale samenwerking met de eerstelijnsgezondheidszorg.

In de gezondheidsvoorlichting en -opvoeding zal gestreefd worden naar een meer gecoördineerde aanpak vanuit een gemeenschappelijke positieve visie, gericht op zelfverantwoordelijk kheid.

In het medische schooltoezicht, als belangrijk instrument inzake preventie en gezondheidsvoorlichting en -opvoeding, zal een nauwere samenwerking tussen het schoolmilieu en de ouders worden gestimuleerd. Tevens zal het op zijn doelmatigheid worden getoetst.

De wet van 15 augustus 1964 op het Medisch Schooltoezicht zal worden aangepast, rekening houdend met de evaluatie van de toepassing van het besluit van de Vlaamse Executieve van 30 juli 1985 en met de recente wijzigingen in de organisatie van het onderwijs.

Een aantal problemen verdienen bijzondere aandacht :

— inzake kankerpreventie zal de Vlaamse Rege-

ring maatregelen nemen om de rol van de huisarts hierbij te versterken. De gespecialiseerde centra zullen zich veeleer toeleggen op het ontwikkelen en uittesten van nieuwe opsporingstechnieken en preventiestrategieën ;

— ten aanzien van AIDS zal een strategie van preventie worden aangehouden die gericht is op verstrekking van relevante informatie aan de bevolking, in het bijzonder ten aanzien van risicogedrag ;

— de Vlaamse Regering zal, met inachtneming van het filosofisch pluralisme, de nadruk leggen op de uitbouw en de samenwerking van een zeer beperkt aantal hooggespecialiseerde opsporings- en onderzoekscentra voor menselijke genetica.

8.3. Intramurale sector

Het beleid inzake kwaliteitsverbetering, herstructurering en samenwerking van de algemene ziekenhuizen zal worden verdergezet ; o.m. het investeringsbeleid zal hierop uitdrukkelijk inspelen. Voor de toepassing van de nieuwe normen zal rekening worden gehouden zowel met het effect van het geheel van de in uitvoering zijnde herstructureringen op het individuele ziekenhuis, als met de noodzakelijke aanpassingstijd.

In de psychiatrische ziekenhuizen dringen zich duidelijke taakafspraken met de belendende sectoren op. Meer in het bijzonder t.a.v. de beschermende woonvormen is een gecoördineerd beleid noodzakelijk teneinde een verantwoorde uitbouw van deze tussenvoorzieningen mogelijk te maken.

Bij de definiëring en structurering van deze tussenvoorzieningen zal specifiek rekening worden gehouden met de samenhang tussen de verschillende beschuttende woonvormen in de diverse sectoren van de welzijns- en gezondheidszorg.

In de psychiatrische ziekenhuizen zullen de noodzakelijke moderniseringswerken bij prioriteit worden uitgevoerd teneinde de verouderde instellingen aan te passen aan de moderne taken en verwachtingen.

8.4. Sectorieel

Gezinsbeleid

Een vernieuwde aandacht zal gaan naar de prenatale begeleiding van moeder en kind, de crisisopvang voor moeder en kind, de kinderopvang, de veiligheid van kinderen en de problematiek van adoptiediensten en adoptiegezinnen.

Jeugdbijstand

De uitbouw van het beleid t.a.v. de sector van de jeugdbijstand zal zich inspireren op de basisopties die vervat liggen in het decreet inzake bijzondere jeugdbijstand. De stimulering van de gezinsondersteunende en gezinsvervangende initiatieven in hun preventieve en hulpverlenende dimensie moet centraal staan.

Gehandicaptenbeleid

Teneinde een goede coördinatie van het gehandicaptenbeleid zowel voor kinderen, jongeren en volwassenen, evenals een maximale maatschappelijke integratie qua opvoeding, revalidatie, leef- en werkomstandigheden te realiseren, moet onverwijld werk worden gemaakt van de oprichting van het Vlaamse Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap, door samenvoeging van het Fonds 81 en het Rijksfonds voor Sociale Re-classering van Minder-validen.

Met het oog op een verhoging van de opvoedings-, leef- en werksituatie van gehandicapten en minder-valide bejaarden dient maximaal gebruik te worden gemaakt van de mogelijkheden van nieuwe technologieën. De Vlaamse Regering zal initiatieven nemen ter stimulering en participatie in Europese projecten.

Blijvende aandacht zal worden besteed aan de maatschappelijke integratie (tewerkstelling, toegankelijkheid van openbare gebouwen, ...) van de gehandicapten.

Bejaardenbeleid

In het decreet van 5 maart 1985, houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden, zullen de basisprincipes ingeschreven worden voor de uitbouw van een gevarieerd en onderling op elkaar afgestemd aanbod aan hulpverleningsvormen voor bejaarden (noodoproepsystemen, crisisopvang, dagcentra, thuiszorg, ...).

In overleg met de bejaardensector zal bijzondere aandacht gaan naar nieuwe vormen van intramurale en transmurale opvang zoals de uitbouw van de rust- en verzorgingsbedden, de dienstencentra, dagopvangcentra, de bejaardenwoningen en de serviceflats, evenals naar een gepaste opvang van demente bejaarden.

Andere aandachtsgroepen

De armoedebestrijding moet uitgaan van de complexe oorzaken die aan de basis van de armoede liggen. Zij moet in de eerste plaats gericht zijn op het voorkomen van de armoede door de oorzaken ervan of het onvoldoende kunnen participeren aan het maatschappelijk gebeuren te bestrijden en te verhelpen en aldus de zelfredzaamheid te verhogen.

De OCMW's hebben hierbij een belangrijke opdracht te vervullen. Bij de herziening van de criteria van het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn zal aan deze noodsituaties bijzondere aandacht worden besteed. Particuliere initiatieven voor deze aandachtsgroepen moeten voldoende ondersteund worden.

Inzake politieke vluchtelingen zal de Vlaamse Gemeenschap, in samenspraak met de nationale en lokale overheden, een goed gecoördineerde en doeltreffende opvang uitwerken in overleg met de op het terrein bestaande initiatieven.

Het Vlaams migrantenbeleid zal vertrekken van de integratie-idee. Dit veronderstelt een goede coördinatie met de initiatieven uitgaande van na-

tionale overheden en lokale besturen teneinde te komen tot een goede omkadering op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap. Aan de specifieke toestand te Brussel zal bijzondere aandacht worden besteed.

Gelet op de grote betekenis van volwaardige arbeidskansen voor de integratie van de migranten, moet speciale aandacht besteed worden aan hun vorming en beroepsopleiding. Hoofddacanten dienen hierbij gelegd op de basiseducatie, op de beroepsopleiding in het bijzonder voor de werkloze jongeren, op de bijscholing van leerkrachten, op het wetenschappelijk onderzoek en het pedagogisch- didactisch onderwijsaanbod. De inspanningen voor de coördinatie en het totstandbrengen van een coherent vormingsbeleid moeten worden verder gezet in overleg met alle betrokkenen.

9. Het economisch en werkgelegenheidsbeleid

9.1. Uitgangspunten

De overheid moet, in het perspectief van het Europa van 1992 waarin Vlaanderen een belangrijke groeipool is, een klimaat creëren en een kader scheppen waarin het privé-initiatief, inzonderheid in de KMO's, gestimuleerd wordt. Door hoogstaand wetenschappelijk onderzoek, vernieuwde industriële ontwikkeling, efficiënte commercialisering van producten en moderne dienstverlening moet de toegevoegde waarde in competitieve ondernemingen opgevoerd worden. Aldus zal de globale werkgelegenheid door de creatie van duurzame arbeidsplaatsen verhogen.

Het beleid van de Vlaamse Regering zal worden gevoerd na overleg met de sociale partners in het Vlaams Economisch en Sociaal Overlegcomité (VESOC) en met volle respect voor de adviesbevoegdheid van de adviserende organen (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB)).

9.2. Economie

Het samenbrengen van alle beschikbare middelen voor het toegepast wetenschappelijk onderzoek in het Fonds tot bevordering van het Industrieel Onderzoek in Vlaanderen (FIOV) en het principe van de steun in de vorm van renteloze voorschotten worden bevestigd.

De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB) moet in staat worden gesteld zijn rol volwaardig te vervullen.

De samenwerking met de andere Gewesten zal voornamelijk tot doel hebben de interregionale initiatieven, ook van de privé-sektor, te stimuleren. Onderzocht zal worden of nieuwe onderzoeksinfrastructuur en geïntegreerde acties dienen uitgebouwd te worden in bepaalde technologie sectoren, zoals o.m. in de sector van de keramische materialen en de biotechnologie.

Onderzoek en ontwikkeling zullen doelgericht worden ondersteund, daar waar mogelijk in aansluiting met specifieke Europese programma's. Bestaande research-zones zullen verder worden uitgebouwd en zonodig zullen enkele goed gekozen nieuwe zones worden opgericht.

Vernieuwde aandacht moet uitgaan naar de traditionele sectoren die nog steeds voor het grootste aantal arbeidsplaatsen zorgen. Daarbij zullen zowel de industriële vernieuwing en de aanwending van nieuwe technologieën als de sensibilisering en promotie centraal staan.

Een volledige inventaris van de beschikbare industrieterreinen met omschrijving van de uitrusting zal, in samenwerking met de GOM's, worden opgesteld.

In het vooruitzicht van de Europese eenheidsmarkt zal de Vlaamse Regering een bijzonder impulsprogramma ontwikkelen voor de dienstenondernemingen werkzaam in de marktsector, waarbij rekening zal worden gehouden met de tewerkstelling en het export-karakter. De oprichting van dienstzones zal worden onderzocht.

In het kader van het KMO-beleid zal de Vlaamse Regering haar inspanningen verderzetten om het proces van technologie-overdracht te stimuleren en de bedrijven op vlotte wijze toegang te verlenen tot nieuwe technologieën uit binnen- en buitenland. De KMO's zullen worden aangemoedigd om in de eigen onderneming wetenschappelijk onderzoek te verrichten. In dit verband zullen de informatieverstrekking aan en de sensibilisering van de KMO's worden geïntensifieerd.

De Vlaamse Regering zal zich verder inspannen om de toelevering van kleine ondernemingen naar grote bedrijven systematisch te bevorderen. Inzake arbeidsplaatspremies zal een selectiever beleid worden gevoerd in functie van de globale tewerkstellings- en vormingspolitiek. De daardoor vrij komende budgettaire middelen zullen gehierarchiseerd worden en deels aangewend worden voor bijkomende steunverlening aan en begeleiding van arbeidsscheppende nieuwe initiatieven van zelfstandigen en KMO's.

Na evaluatie van de bestaande bedrijventra zal worden onderzocht of in bepaalde streken nieuwe centra, al dan niet met overheidsparticipatie, dienen te worden opgericht.

Het selectief beleid inzake stimulering van de investeringen zal in de eerste plaats gericht worden op meer tewerkstelling, op een groter evenwicht tussen grote ondernemingen enerzijds en KMO's anderzijds, en op hun belang voor de economische strategie. Diverse vormen van steun moeten mogelijk zijn, inclusief de tegemoetkoming in de kapitaalstructuur van strategisch belangrijke projecten op basis van objectieve bedrijfseconomische criteria. Het Fonds voor Innovatie en Technologie zal hier een belangrijk werkinstrument zijn.

Het stelsel van de expansiesteun zal zoveel mogelijk zelf-voedend worden gemaakt door deze meer systematisch te verlenen in de vorm van renteloze terugvorderbare voorschotten.

In het licht van de mogelijke wijzigingen van de fiscale bevoegdheden van Gemeenschappen en Gewesten, vervat in de wetten van 8 en 9 augustus 1980, zullen de mogelijkheden onderzocht worden om naast de directe tussenkomst een systeem van lastenvermindering voor bedrijven met hoge toegevoegde waarde en/of grote arbeidsintensiviteit in te voeren.

Teneinde aan de GIMV meer slagkracht te verlenen zonder evenwel afbreuk te doen aan haar openbaar karakter, noch aan de haar door de overheid toegewezen opdrachten, zal haar kapitaal worden verhoogd en tevens worden nagegaan in welke mate een beroep zal kunnen gedaan worden op privé-kapitaal.

Rekening houdend met de jaarlijkse verslagen van de Vlaamse Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid, zullen de resultaten van de werking van deze commissie tegen einde 1989 worden geëvalueerd.

De voortzetting van het initiatief „Flanders Technology International” zal gewaarborgd worden.

Na overleg in VESOC zullen de rol en de structuur van de GOM's worden herzien en aangepast, teneinde de GOM-acties beter te integreren in het beleid van de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering zal haar inspanning verder zetten om de voor haar beleid relevante statistische informatie te verbeteren.

9.3. Werkgelegenheid

In overleg met VESOC zal een grondige analyse van de arbeidsmarkt in Vlaanderen worden gemaakt.

Teneinde de welvaart in Vlaanderen optimaal te spreiden en de regio's met een groot tewerkstellingstekort selectief te ondersteunen zal het dynamisch reconversiebeleid, op basis van de in VESOC terzake bereikte consensus, verder gezet worden.

Dit beleid zal jaarlijks geëvalueerd en eventueel bijgestuurd worden, mede op basis van de regionale indicatoren.

De steunmaatregelen voor de door de EEG erkende reconversiezones zullen gegroepeerd worden in het Regionaal Ontwikkelingsfonds (**ROF**).

De Vlaamse Regering zal binnen de zes maand aan het VESOC-overleg een voorstel van programma voorleggen waarin een reeks mogelijke maatregelen zijn vervat om de langdurige werkloosheid — vooral bij de vrouwen — in Vlaanderen in de komende vier jaar gevoelig te verminderen. Deze maatregelen zullen o.m. betrekking hebben op :

- het inschakelen van langdurig werklozen in bijzondere investeringsprogramma's van de Vlaamse Regering ;

- bijzondere aandacht voor de rechtstreekse en onrechtstreekse tewerkstelling in de welzijns- en culturele sektor ;

- soepele mogelijkheden inzake combinatie werken-herscholing en bijscholing, o.m. via deeltijdse formules op vrijwillige basis.

De budgettaire middelen die zullen vrijkomen in gevolge het selectiever beleid op het vlak van de arbeidsplaatspremies zullen in belangrijke mate gebruikt worden voor de arbeidsmarktgerichte opleiding en/of herscholing van langdurig werklozen.

De subregionale tewerkstellingscomités zullen hierbij op een efficiënte wijze worden ingeschakeld.

10. Ruimtelijke ordening

De Vlaamse Regering wil een optimaal mens- en natuurvriendelijk beleid voeren. Dit beleid is gesteund op volgende krachtlijnen :

- de gewestplannen, die alleszins moeten geëerbiedigd blijven ;

- de optimale leefomgeving voor de mens ;

- de revalorisatie van de bestaande kernen ;

- de bescherming van het natuurlijk patrimonium ;

- de vrijwaring van de open ruimte zoals de agrarische en bosgebieden ;

- de zorg voor ecologische waarden.

Dit beleid wordt geformuleerd in een globaal dynamisch beleidsplan (verwerkt in een beleidsnota) dat bepalend is voor het door de Vlaamse Regering te voeren beleid. Het zal tevens bepalen op welke wijze het intermediair niveau hierbij zal betrokken worden.

De lokale besturen zullen aangemoedigd worden een beleidsplan (verwerkt in een beleidsnota) op te stellen waarin het gemeentelijk ruimtelijk beleid wordt uitgestippeld, dat dient te kaderen in het globaal beleidsplan.

De Vlaamse Regering zal in deze zin een doelmatige decentralisatie doorvoeren.

Voor projecten die een belangrijke ruimtelijke weerslag hebben moet vooraf een onderzoek worden ingesteld, waarbij zowel economische, sociale en culturele als ecologische en ruimtelijke factoren worden betrokken en tegen elkaar afgewogen.

De Vlaamse Regering neemt de nodige initiatieven tot herziening van de wet van 29 maart 1962 betreffende de stedebouw en de ruimtelijke ordening. Hierbij wordt o.m. vertrokken van volgende uitgangspunten :

- het opstellen van een beleidsplan verwerkt in een beleidsnota ;

- een duidelijke hiërarchie van de **aanlegplannen** ;

- de decentralisatie van de individuele beslissingen ;

- meer bevoegdheden voor de lokale besturen met betrekking tot het vergunningsstelsel ;

- de vereenvoudiging van zowel de procedures voor de goedkeuring als de inhoud van de **aanlegplannen** ;

- een informatieverplichting bij de totstandkoming van de plannen, evenals de mogelijkheid tot het inrichten van openbare hoorzittingen ;

- de mogelijkheid voor natuurlijke en rechtspersonen om een procedure voor een aanlegplan bij de bevoegde overheid in te leiden ;

- een efficiëntere beteugeling en preventie van bouw misdrijven en het invoeren van een aangepaste verjaringstermijn ;

— een herziening van de beroepsprocedure met het oog op een onbevooroordeelde behandeling van de appellatant ;

— de toepassing van de Europese richtlijn betreffende de milieu-effectenbeoordeling voor grote infrastructuurwerken.

Wat de planschadedossiers betreft, moet binnen een redelijke termijn overgegaan worden tot de uitvoering van de vonnissen en arresten die in kracht van gewijsde zijn getreden.

Het besluit inzake de uitvoering van de stads- en dorpssherwaarderingsoperaties zal worden aangepast om, naast de woonfunctie, de ontwikkeling van ambachtelijke en middenstandsvestigingen die verenigbaar zijn met het stedelijk milieu mogelijk te maken.

Onderzocht zal worden op welke wijze bij decreet de bestaande wetten op het natuurbehoud en de landschapszorg kunnen ingepast worden in het kader van de ruimtelijke ordening.

II. Het leefmilieubeleid

De eerste en belangrijkste doelstelling van de Vlaamse Regering blijft het voorkomen van milieu-hinder en -schade om de kwaliteit van het leefmilieu te vrijwaren en te verbeteren.

Essentiële uitgangspunten hierbij vormen :

— een geïntegreerde aanpak, gericht op een milieukwaliteitsbeheer ;

— interne samenhang en eenheid in de milieuwetgeving ;

— preventief optreden ;

— de toepassing van het principe „de vervuiler betaalt”.

Een preventief milieubeleid dient mede gebaseerd te zijn op de eigen verantwoordelijkheid van ieder.

Ten aanzien van de bedrijven zal aangestuurd worden op interne zelfdiscipline.

Door informatie, educatie, sensibilisering, openheid van bestuur en overleg zullen de burgers, de bedrijven en de instellingen meer bij dit beleid betrokken worden.

De instrumenten inzake milieubeleid (vergunningen, heffingen, milieupolis, objectieve aansprakelijkheid, verhandelbare emissierechten, ...) zullen verder op hun doelmatigheid en haalbaarheid worden **onderzocht**. De economische instrumenten zullen op hun marktconformiteit getoetst worden.

Het toegepast onderzoek, de **informatie-uitwisseling** en de investeringen in niet-vervuilende produktiemethoden en in milieu-technologie zullen gestimuleerd worden.

Het beleid inzake voorkoming, recyclage en recuperatie van afvalstoffen zal worden geïntensifieerd, onder meer door stimulering van initiatieven van selectieve ophaling of inzameling, door **verpakkingsnormering** met het oog op de **afvalvoorkoming**.

Een essentieel element in de preventieve aanpak is een degelijk vergunningsbeleid :

— ten bate van de bescherming van het leefmilieu en ten bate van de vergunningsaanvrager dient dringend uitvoering gegeven aan het milieuvergunningendecreet, dat de spil zal vormen voor alle vergunningen in de milieusector ;

— ter bevordering van de rechtszekerheid en om de bedrijfswereld te laten anticiperen zal naar analogie met de reeds vastgestelde kwaliteitsobjectieven voor de oppervlaktewateren, een indicatief beleidsprogramma, dat de grenswaarden en de streefwaarden op termijn aangeeft voor de diverse milieusectoren, worden opgesteld ;

— op basis van de beginselen vervat in de beslissing van de Vlaamse Regering dd. 15 juli 1987, zal een ontwerp van decreet inzake het gebruik van dierlijk mest en de afvoer van mestoverschotten bij de Vlaamse Raad worden ingediend.

Een integratie van de initiatieven en wetenschappelijke instellingen in het domein van het natuurbehoud en het leefmilieu zal worden doorgevoerd. Aldus zal het Vlaamse Instituut voor Natuurbehoud worden omgevormd tot een Vlaams Instituut voor Milieuonderzoek.

Het toezicht, de inspectie en de controle op de naleving van de milieuwetgeving zullen doelmatiger worden georganiseerd.

Daartoe zullen deze taken van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest (OVAM) en de waterzuiveringsmaatschappij(en) worden geherdefinieerd en gecoördineerd, in samenhang met het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. In coördinatie daarmee zullen aan gemeentelijke ambtenaren, mits een gepaste opleiding, vaststellingstaken worden toevertrouwd.

Op basis van het bij de Vlaamse Raad ingediende ontwerp van decreet zullen, met het oog op een globaal en geïntegreerd Vlaams waterzuiveringsbeleid, de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij (VWZ) en de Waterzuiveringsmaatschappij van het Kustbekken (WZK) worden samengevoegd. Ten dien einde zal een kosten-batenanalyse worden doorgevoerd gericht op een optimaal gedecentraliseerd en doorzichtig beheer.

Het investeringsbeleid zal gericht zijn op :

— de versnelde uitwerking van het Algemeen Waterzuiveringsprogramma van Vlaanderen, via een geconcerteerde aanpak inzake rioleringswerken, de aanleg van collectoren en de bouw van **zuiveringsstations** ;

— de inrichting en de exploitatie van industriële stortplaatsen, conform het bestaande **afvalstoffenplan** ;

— naast de sanering van zogenaamde „Black Points” via de ambtshalve verwijdering, zal de Vlaamse Regering werk maken van de **bodemsanering** in gebieden met een historische bodemvervuiling van industriële oorsprong ;

— een milieu-hygiënisch verantwoorde oplossing voor de verwijdering van baggerspecie zal in **over-**

leg met de andere betrokken instanties worden gezocht.

Om de grensoverschrijdende waterverontreiniging te bestrijden zal de Vlaamse Regering met alle betrokken overheden overleg plegen.

Hierbij zal ook prioritaire aandacht gaan naar een protocol met de Brusselse Gewestexecutieve omtrent de ten noorden van Brussel geplande zuiveringsinstallatie.

Het beleid van de verschillende drinkwatermaatschappijen zal, via het „Overlegcomité voor het Drinkwaterbeleid”, verder gecoördineerd worden o.m. met het oog op een grotere Vlaamse autonomie inzake drinkwatervoorziening.

De waterverkoopsreglementen en -leveringsvoorwaarden van de verschillende maatschappijen zullen worden geharmoniseerd en de rechten van de particuliere verbruikers zullen beter worden beveiligd.

Maatregelen ter bescherming van het grondwater o.m. t.a.v. de opslag van koolwaterstoffen zullen worden uitgevaardigd, conform het grondwaterdecreet van 24 januari 1984.

12. Het natuurbehoud

Het natuurbehoudsbeleid van de Vlaamse Regering zal gericht zijn op de instandhouding en, zo mogelijk, de versterking van de bestaande natuur- en landschapswaarden.

De nog resterende natuurgebieden moeten een optimale bescherming krijgen met prioritaire aandacht voor de meest bedreigde gebieden, zoals de duinen.

Hiertoe zullen, indien noodzakelijk, deze gebieden door de overheid worden aangekocht of zal hun aankoop worden gesubsidieerd.

Evenwel zullen formules van medeaankoop en mede-eigendom ter vervanging van subsidies voor de aankoop van natuurgebieden door lokale besturen en erkende natuurverenigingen worden onderzocht.

Het ontwerp van decreet dat de verschillende aspecten van het bosbeleid regelt, zal bij de Vlaamse Raad worden ingediend.

Het beleid inzake natuur-educatie zal worden verdergezet o.m. via de uitbouw van natuureducatieve centra en de ondersteuning van private sensibiliseringsacties.

De Europese richtlijnen inzake natuurbehoud en vogelbescherming zullen worden uitgevoerd.

In de agrarische gebieden met ecologische waarde zullen landbouwactiviteiten en natuurbehoud beter op elkaar worden afgestemd.

13. Landinrichting

De Vlaamse Regering zal de functies van het platteland meer gestalte geven door het op elkaar afstemmen van de wetgeving van de verschillende sectoren.

De wetgeving op de ruilverkaveling, de onbevaarbare waterlopen en de polders en wateringen zal worden onderzocht in functie van hun doelmatigheid.

In het kader van de diverse Europese maatregelen, zal het landinrichtingsbeleid er mede op gericht zijn de concurrentiepositie en de reconversiemogelijkheden van de agrarische en para-agrarische sector te bevorderen.

Teneinde tot de grootst mogelijke efficiëntie op het vlak van de technische uitvoering te komen zal de Vlaamse Regering het initiatief nemen tot inrichting van het meest aangepaste werkinstrument.

14. Huisvesting

De Vlaamse Regering zal een dynamisch sociaal huisvestingsbeleid voeren dat prioritair de zwakkere bevolkingsgroepen en de kinderrijke gezinnen ondersteunt. Dit moet zowel tot uiting komen bij het verwerven of saneren bij het huren van een woning.

Dit beleid moet gebaseerd worden op een permanente opvolging van de woonbehoeften en moet tevens kaderen in de ruimtelijke beleidsopties inzake inbreiding en vrijwaring van de open ruimten. Het is derhalve van wezenlijk belang de stads- en dorpsvernieuwing en het grond- en pandenbeleid te harmoniseren met het huisvestingsbeleid.

Op basis van het eindverslag van de concertatiecommissie zal een definitieve en rationele structuur voor de sociale huisvesting tot stand worden gebracht.

Het pakket van de openbare investeringen zal worden toegewezen op basis van de kwantitatieve en de kwalitatieve toestand van het woonpatrimonium, met inachtneming van de bijzondere huisvestingsbehoeften in bepaalde subgebieden of van bepaalde bevolkingsgroepen.

Speciale aandacht zal worden besteed aan de kostprijsverlaging bij nieuwbouw en vernieuwbouw.

Om te komen tot een evenwichtig bevolkingsspatroon in herwaarderingsgebieden zal een belangrijke rol aan de sociale huisvesting worden toebedeeld.

Het nodige zal worden gedaan ter voorkoming of opvang van acute probleemsituaties ingevolge herstructurering of afbouw van economische activiteiten.

De stelsels van verhuis-, huur- en installatietoelagen worden geactualiseerd, aangepast en beter afgestemd op zwakkere bevolkingsgroepen zoals de bejaarden, de gehandicapten, de migranten, de daklozen en de krotbewoners.

Het sociaal huurstelsel zal worden aangepast en vereenvoudigd. Ten behoeve van de minstbegoeden kunnen vormen van huurhulp of huurcompensatie hierbij een nuttige rol spelen.

De leningsvoorwaarden bij de verwerving van een sociale woning zullen worden geharmoniseerd in

functie van sociale criteria.

De nodige middelen zullen worden voorzien voor het verzekeren van een volwaardig sociaal huisvestingsbeleid en dit met bijzondere aandacht voor de stadsvernieuwing.

Bij de opstelling van het investeringsprogramma van de Vlaamse Gemeenschap zal hiermede rekening worden gehouden.

De sociale bouwmaatschappijen zullen aangespoord worden tot een actief en verantwoord beheer van hun onroerend patrimonium. Aansluitend hieraan zal de regeling inzake heraanwending van reserves van de sociale bouwmaatschappijen — o.m. gerealiseerd ingevolge verkoop van woningen en ongebruikte gronden — worden herzien. Mede om budgettaire redenen moet een grotere rol aan rechtstreekse, individueel gerichte steunvormen worden toebedeeld (bv. sociale leningen, huurhulp).

Wat de problematiek van de vroegere huisvestingslasten betreft, zal de Vlaamse Regering vasthouden aan de stipte uitvoering — door alle betrokken partijen — van de met de Nationale Overheid en de Executieven gesloten overeenkomsten.

15. Regionale en lokale besturen

Het subsidiebeleid inzake werken, die door lokale of regionale besturen worden uitgevoerd, zal herdacht worden door onder meer :

- de te subsidiëren infrastructuurwerken en de daaraan gekoppelde toelage-percentages aan de huidige noodwendigheden aan te passen ;
- een onderzoek tot uitbreiding van de **subsidierings**mogelijkheid van infrastructuurwerken op basis van alle in de wet op de overheidsopdrachten vermelde gunningsprocedures door te voeren ;
- het grondig evalueren van de normen met het

oog op het ondersteunen van meer kleinschalige, rationele en verantwoorde infrastructuren.

De voorfase van de subsidiëringsprocedure (initiële aanvraag tot en met goedkeuring van het ontwerp) zal bij besluit geregeld worden met dien verstande dat onder meer :

- zal worden gewerkt met investeringsprogramma's ;
- naar een grotere eenvormigheid zal worden gestreefd inzake de type-overeenkomsten tussen de initiatiefnemer en het studiebureau.

Het Investeringsfonds zal vóór einde 1988 getoetst worden op zijn goede werking. Op basis hiervan zullen maatregelen overwogen worden o.m. met het oog op de uitbreiding tot andere gewestmateries .

Met het doel meer vereenvoudiging, eenvormigheid en rechtszekerheid te verwezenlijken zal het decreet van 28 juni 1985 betreffende het administratief toezicht op de gemeenten worden aangepast.

Alle voorstellen en ontwerpen van decreet, die financiële gevolgen kunnen hebben voor de lokale besturen, zullen voorafgaandelijk door de Vlaamse Regering worden onderzocht op hun financiële weerslag voor deze besturen.

De verdeling over de gemeenten van het aandeel van Vlaanderen in het Gemeentefonds zal bij decreet geregeld worden.

In toepassing van de wet van 22 december 1986 en het decreet van 1 juli 1987 betreffende de **intercommunales** zal de Vlaamse Regering erover waken dat de **intercommunales** in hun organisatie en hun werking komen tot een grotere openheid, doelmatigheid en dienstverlening aan de bevolking.

In aansluiting hieraan zullen de taken en opdrachten van de Intercommunale Verenigingen voor Streekontwikkeling geheroriënteerd worden.